

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

05 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către avocatul Arhiliuc Ion în numele condamnatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 29 noiembrie 2016, în cauza penală privindu-l pe

Cazac Vasile Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în r-nul Xxxxx, s. Xxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 26.05.2011-12.05.2015
2. instanța de apel: 06.08.2015-02.11.2015
3. instanța de recurs: 19.07.2016-29.11.2016

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 12 mai 2015, Cazac Vasile Xxxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 42 alin.(5), art. 191 alin.(5) Cod penal, la 8 ani închisoare;
- art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 5 ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, i-a fost stabilit pedeapsă definitivă de 9 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

A fost încasat din contul lui Cazac Vasile și Mihai Svetlana în mod solidar suma de 2.038.435 lei în beneficiul ÎS „CFM”.

Prin aceeași sentință au fost condamnați și Perciuleac Diana, Susarenco Ion, Gutium Lidia, Protasevici Valentina, iar SRL „Lan-Roz” și Gospodăria Țărănească „Cezar-Cazac” au fost achitate de săvârșirea infracțiunii imputate, din motivul că faptele acestora nu întrunesc elementele infracțiunii, în privința lui Mihai Svetlana procesul penal a fost încetat din motiv că aceasta după săvârșirea infracțiunilor imputate în stare de responsabilitate, s-a îmbolnăvit de o boală psihică cronică care o face să nu-și dea seama de acțiunile sale și să nu le poată dirija, însă în privința

acestora hotărârile judecătorești nu sunt contestate în procedura recursului în anulare.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Cazac V., activând în calitate de director al gospodăriei țărănești „Cezar-Cazac”, gestionând conform funcției deținute conturile acestei societăți, în perioada martie 2006 - ianuarie 2009, prin înțelegere prealabilă și împreună cu Mihai S., care activa în funcția de contabil-șef al Serviciului pază militarizată a ÎS „Calea Ferată din Moldova”, având intenția delapidării averii străine încredințate ultimei în gestiune, folosind situația de serviciu, în lipsa relațiilor contractuale și careva obligațiuni financiare, la 17.03.2006 conform ordinului de plată nr. 95, la 17.04.2006 conform ordinului de plată nr. 135, la 15.06.2006 conform ordinului de plată nr. 183, la 18.07.2006 conform ordinului de plată nr. 226, la 15.08.2006 conform ordinului de plată nr. 249, la 14.09.2006 conform ordinului de plată nr. 275, la 18.10.2006 conform ordinului de plată nr. 319, la 15.11.2006 conform ordinului de plată nr. 319, la 14.12.2006 conform ordinului de plată nr. 375, la 13.03.2007 conform ordinului de plată nr. 91, la 15.03.2007 conform ordinului de plată nr. 95, la 30.03.2007 conform ordinului de plată nr. 97, la 16.05.2007 conform ordinului de plată nr. 170, la 25.08.2008 conform ordinului de plată nr. 292, la 17.01.2009 conform ordinului de plată nr. 15, la 27.01.2009 conform ordinului de plată nr. 47, au transferat sumele, de 145.500 lei și respectiv de 75.000 lei, 89.500 lei, 120.000 lei, 106.640 lei, 172.550 lei, 70.000 lei, 271.500 lei, 158.700 lei, 123.225 lei, 225.230 lei, 105.525 lei, 295.000 lei, 35.000 lei, 39.888 lei, 5.177 lei, iar în total suma de 2.038.435 lei din contul Serviciului pază militarizată a ÎS „Calea Ferată din Moldova” pe contul gospodăriei țărănești „Cezar-Cazac”, pe care apoi le-au însușit.

Tot el, împreună cu Mihai S., știind cu certitudine că suma de 2.038.435 lei nu este justificată legal prin careva obligații a gospodăriei țărănești „Cezar-Cazac” față de Serviciul pază militarizată a ÎS „Calea Ferată din Moldova”, a acceptat transferul ei pentru a deghiza originea ei ilicită, apoi după parvenirea în cont le-au convertit prin ridicarea în numerar și procurarea, prin transfer, a diferitor bunuri de la agenți economici.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, instanța de judecată a calificat faptele inculpatului, Cazac V., în baza art. art. 42 alin. (5), 191 alin. (5) Cod penal – *complicitatea la delapidarea averii străine, și anume – complicitate la însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu folosirea situației de serviciu, în proporții deosebit de mari*, precum și în baza art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal și anume – *spălarea banilor, exprimată prin convertirea și transferul bunurilor de către o persoană care știe că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a deghiza originea ilicită a bunurilor, săvârșite de două sau mai multe persoane, în proporții deosebit de mari*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

3.1 Avocatul, Pavalachi Alexei, în numele inculpatului Cazac Vasile, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a ultimului.

În argumentarea apelului a invocat următoarele:

- concluziile părții acuzării poartă un caracter declarativ, iar punerea lui Cazac V. și a gospodăriei țărănești „CEZAR-CAZAC” sub învinuire nu poate fi considerată

ca legală, obiectivă și întemeiată;

- toate contrazicerile neelucidate, precum și presupunerile procurorului, au fost interpretate eronat în favoarea învinuirii de către prima instanță, iar în dosar sunt prezente numai patru ordine de plată, dintre care 3.637 lei la 30.05.2007 pentru achitarea creditului obținut de Mihai S. pe numele lui Foca T., 1.100 lei și 3.888 lei firmei „STORINTEC”, respectiv la 27 și 28 ianuarie 2009 pentru repararea computerului, și 1.300 lei SA „Moldova Gaz” pentru achitarea datoriei la gaz pentru apartamentul nr. 181 de pe str. Drumul Crucii 94;

- din depozițiile fondatorului SRL „STORINTEC” Protasevici E., reiese că Mihai S. a mai transferat pe contul firmei și alte sume de la alți agenți economici, la dosar fiind anexate documente de transfer de la SRL „Lan-Roz”. Aceeași situație se reține și în privința achitării impozitelor. De asemenea, nu sunt confirmate de alte probe nici declarațiile lui Mihai S. despre prezența și achitarea creditului de 95.000 lei, precum și de transmiterea banilor pentru reparația casei, materialele dosarului în general nu confirmă însăși faptul unei așa reparații, nu se conțin date despre timpul, locul și sumele transmise, și despre persoanele care ar putea confirma aceste circumstanțe;

- materialele cauzei conțin împrejurări de alt caracter și anume este constatat, că între Mihai S. și Cazac V. la concedierea primei au apărut relații ostile, ce nu au fost depășite. Relații de așa caracter au parvenit după ce Cazac V. a fost avertizat de Inspectoratul Fiscal despre neregulile în contabilitate;

- din depozițiile lui Cazac V., reiese că Mihai S. la concediere a luat cu ea documentația contabilă pentru prelucrare, ultima însă neagă aceasta afirmând că documentele au rămas în cadrul gospodăriei țărănești;

- contrar art. 281 Cod de procedură penală, ordonanța de punere sub învinuire nu conține careva date despre data, locul, mijloacele și modul de sustragere a sumelor însușite, nu sunt indicate documentele de transfer ilicit și nici cecurile pe care au fost ridicăți banii în numerar. În circumstanțele menționate, acuzația poartă un caracter abstract și neconsecvent, împrejurare, ce nu permitea exercitarea dreptului la apărare;

- pe parcursul urmăririi penale la materialele cauzei au fost anexate în total 9 cecuri de ridicare a banilor în numerar în intervalul de timp de la 20 iulie 2006 și 08 august 2007, în total în sumă de 827 mii lei. De asemenea, la demersul apărării au fost anexate la dosar 81 de ordine de plată, facturi și acte de executare în sumă de 844.900 lei, precum și 8 cecuri bancare în suma de 427.500 lei despre ridicarea banilor în numerar, suma totală constituind 1.272.400 lei, iar în actele cauzei sunt incluse depozițiile a 15 martori, din care nici unul nu a confirmat careva acțiuni infracționale din partea lui Cazac V. Mai mult, Mihai S. a confirmat că semnăturile din numele lui Cazac V., în 4 din 8 cecuri nu sunt executate de el și sunt falsificate;

- la materialele cauzei nu se conține nici un document de ridicare a banilor în numerar în luna menționată, iar documentele anexate confirmă, că o așa sumă în general nu a fost ridicată, din cecurile anexate reiese, că cea mai mare sumă – 150.000 lei a fost ridicată la 13 aprilie 2007 pe cecul AA 002385134. Ordinele de plată, facturile

și actele de efectuare a lucrărilor, anexate la dosar la demersul apărării confirmă cu toată certitudinea, că carburanții, piesele de schimb, serviciile de reparații, plata pentru energie, etc., nu au fost pentru necesitățile gospodăriei și nu pentru Cazac V. ca persoană fizică, ci pentru necesitățile altor persoane la care ultimul, precum și gospodăria nu are careva atribuții;

- inculpatul, Cazac V., nu poate fi condamnat și pentru săvârșirea infracțiunii de spălare a banilor, pe motivul că nu se conțin date veridice că ultimul cunoștea despre transferurile, convertirea și cheltuirea banilor, nu a prevăzut caracterul prejudiciabil, iar urmările nu le-a dorit și nu le-a admis în mod conștient. Sumele transferate în linii generale coincid cu sumele ridicate în numerar și cheltuite fără știrea și consimțământul lui Cazac V. și gospodăriei țărănești în interesele altor persoane.

3.2. Inculpata, Perciuleac Diana, care a solicitat casarea acesteia și achitarea sa de comiterea infracțiunilor imputate, din motiv că acțiunile sale nu întrunesc elementele acestor infracțiuni.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2015, au fost parțial admise apelurile declarate de avocatul Pavalachi Alexei în numele inculpatului Cazac V. și a avocatului Butnaru Vlad în numele inculpatei Perciuleac D., s-a casat parțial sentința și s-a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a dispus achitarea lui Cazac V. pe art. 42 alin. (5), art. 191 alin. (5) Cod penal, din motivul că fapta nu a fost săvârșită de ultimul, totodată Cazac V. fiind recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal și condamnat la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, iar potrivit art. 90 Cod penal a fost suspendată condiționat executarea pedepsei stabilite în privința lui Cazac V. pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

Prin aceeași decizie, Perciuleac D. a fost achitată pe art. 42 alin. (5), art. 191 alin. (5) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de ultima, de asemenea Perciuleac D. a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal și condamnată, cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei. Conform art. 90 Cod penal a fost suspendată condiționat executarea pedepsei stabilite în privința lui Perciuleac D. pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute fără modificări.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, cercetarea judecătorească de către prima instanță s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale privind administrarea probelor, însă instanța nu le-a apreciat corespunzător prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării. Or, reieșind din analiza minuțioasă a acestora se indică incontestabil la faptul, că probatoriul existent în nici un caz nu demonstrează fără nici un dubiu rezonabil vinovăția în partea ce-l vizează pe Cazacu V. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), art. 191 alin. (5) Cod penal, iar concluzia despre vinovăția acestuia este una pripită și absolut nefondată, motiv pentru care sentința în această parte urmează a fi casată.

În cadrul examinării cauzei în ordine de apel, instanța a stabilit că, Cazac V. împreună cu Mihai S., știind cu certitudine că suma de 2.038.435 lei nu este justificată legal prin careva obligații a gospodăriei țărănești „CEZAR-CAZAC” față de Serviciul pază militarizată a ÎS „CFM”, a acceptat transferul acesteia pentru a deghiza originea ilicită, apoi după parvenirea în cont le-au convertit prin ridicarea în numerar și procurarea, prin transfer, a diferitor bunuri de la agenți economici.

Astfel, instanța de apel față de cele ce preced, reapreciind probele din dosar, a ajuns la concluzia că Cazac V. învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), 191 alin. (5) Cod penal urmează a fi achitat în baza art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, deoarece fapta nu a fost săvârșită de către inculpat. Această concluzie a fost formulată, reieșind din prevederile art. 42 alin. (5) Cod penal, potrivit cărora se consideră complice persoana care a contribuit la săvârșirea infracțiunii prin sfaturi, indicații, prestare de informații, acordare de mijloace sau instrumente ori înlăturare de obstacole, precum și persoana care a promis dinainte că îl va favoriza pe infractor, va tăinui mijloacele sau instrumentele de săvârșire a infracțiunii, urmele acesteia sau obiectele dobândite pe cale criminală ori persoana care a promis din timp că va procura sau va vinde atare obiecte.

Respectiv, s-au reținut afirmațiile din apelurile avocaților privind neimplicarea în nici un mod a lui Cazac V. în sustragerea surselor financiare în mărime de 2.038.435 lei de către inculpata Mihai S. de la CMF prin transfer ilegal pe contul gospodăriei țărănești „Cezar Cazac”. Concluziile date au fost confirmate și prin depozițiile lui Cazac V.

Prima instanță a pus la baza condamnării lui Cazac V. depozițiile lui Mihai S., care și-a recunoscut integral vina și a declarat că în perioada 2006 - 2010 activa în calitate de contabil-șef la Serviciul pază militarizată al ÎS CFM, iar din anul 1998 activa și în calitate de contabil-șef la gospodăria țărănească „Cezar Cazac”, unde în calitate de director al acestei gospodării era și este Cazac V. Începând cu anul 2006 a început să efectueze transferuri ilegale pe contul gospodăriei țărănești. Serviciul pază militarizată nu avea nici o relație contractuală cu gospodăria țărănească „Cezar-Cazac”, actele acesteia se aflau la sediul gospodăriei în cauză în satul Cimișeni, r-nul Criuleni, iar dreptul de a efectua tranzacții îl avea conducătorul, Cazac V. și ea, ca contabil. La fel, a menționat, că banii sustrași de pe contul Serviciului pază militarizată, s-au folosit pentru necesitățile gospodăriei țărănești și anume: s-au procurat carburanți, s-au achitat impozitele funciare, s-a achitat creditul pe numele lui Cazac V. în sumă de 95.000 lei, la fel, i-a transmis bani în numerar pentru efectuarea reparației casei. Despre proveniența banilor, Cazac V., cunoștea cu certitudine, deoarece anume el a instruit-o cum ar putea folosi situația de serviciu, cum să falsifice semnăturile persoanelor responsabile. A declarat că uneori, semna din numele lui Cazac V. în dispozițiile de plată și în cecurile bancare, dar el cunoștea cu certitudine despre aceasta, deoarece apoi îi transmitea lui sumele de bani ridicate în numerar de la bancă. Gospodăria țărănească „Cezar-Cazac” ducea o activitate ilicită, nu activa în baza contractelor. În cadrul confruntării cu Cazac V., Mihai S. a

declarat că în noiembrie 2006, când împreună cu el se afla la bancă au fost ridicați 200.000 lei, care integral au fost luați de Cazac V.

Însă, raportat la cele expuse, instanța de apel a reținut, că materialele cauzei nu confirmă depozițiile inculpatei și nu conțin nici un document de ridicare a banilor în numerar în luna menționată, iar documentele anexate confirmă, că o așa sumă 200.000 lei în general nu a fost ridicată, totodată din cecurile anexate, reiese că cea mai mare sumă – 150.000 lei a fost ridicată la 13 aprilie 2007 pe cecul AA 002385134. În actele cauzei nu sânt prezente careva documente, ce ar confirma transferurile de bani pentru necesitățile gospodăriei țărănești.

Instanța de apel a mai reținut, că nu sunt confirmate de alte probe nici declarațiile lui Mihai S. despre prezența și achitarea creditului de 95.000 lei, precum și de transmiterea banilor pentru reparația casei lui Cazac V., iar materialele dosarului în general nu confirmă însăși faptul unei așa reparații.

Din depozițiile lui Cazac V., reiese că Mihai S. la concediere a luat cu ea documentația contabilă pentru prelucrare, însă ultima neagă așa ceva afirmând că documentele au rămas în cadrul întreprinderii, în orice situație documentele lipsesc, iar revizia documentară nu a fost posibil de efectuat.

Conform învinuirii incriminate inculpaților banii în sumă de 2.038.435 lei au fost transferați pe contul gospodăriei țărănești în perioada dintre 17.03.2006 - 27.01.2009, în total fiind efectuate 16 transferuri, iar suma menționată a fost însușită. Însă, contrar art. 281 Cod de procedură penală, ordonanța de punere sub învinuire nu conține careva date despre datele, locul, mijloacele și modul de sustragere a sumelor însușite, nu sunt indicate documentele de transfer ilicit și nici cecurile pe care au fost ridicați banii în numerar. În circumstanțele menționate acuzația poartă un caracter imprecis și neconsecvent, împrejurare, ce nu permitea exercitarea dreptului la apărare.

De asemenea, nu s-a confirmat vinovăția lui Cazac V. de complicitate la săvârșirea infracțiunii de delapidare prevăzută de art. 191 alin. (5) Cod penal. Or, din declarațiile inculpatei Mihai S., rezultă că aceasta categoric a negat că transferurile în cauză, cheltuirea și ridicarea banilor au avut loc cu știrea și consimțământul lui Cazac V., care de multe ori semna cecuri necompletate, iar în alte cazuri ea contrafacea semnăturile ultimului și în favoarea mărturiilor sale a dat explicații pe cele 81 de ordine de plată și 8 cecuri, anexate la materialele cauzei la demersul apărării pe parcursul examinării în fond. Iar inculpatul Cazac V., fiind audiat în ședința instanței de fond a confirmat integral relatările expuse de Mihai S. și a declarat, că toate documentele sus indicate, fără careva excepții nu sunt semnate de el, semnăturile din numele lui sunt falsificate, despre bunurile procurate și serviciile prestate pe aceste transfere nu a știut, și nu a fost informat, bunurile și serviciile în cauză nu au fost procurate și prestate în favoarea lui personală, și nici a gospodăriei țărănești.

Mai mult, Mihai S. a confirmat că semnăturile din numele lui Cazac V. în 4 din 8 cecuri nu sunt executate de el, fiind falsificate. Totodată, ea nu a confirmat, că celelalte 4 cecuri au fost semnate, fiind deja completate și nu a declarat că Cazac V. a

știut despre ridicarea banilor sau că a fost informat despre așa ceva. Din contra, dânsa a explicat că Cazac V. nu are careva atribuții la acțiunile indicate în ordonanța de punere sub învinuire și în rechizitoriu.

Astfel, instanța de apel a specificat, că la baza sentinței de condamnare au fost puse depozițiile inculpatei, Mihai S., date în cadrul urmăririi penale, pe când acestea sunt contradictorii celor date în cadrul cercetării judecătorești.

Pe de altă parte, s-a menționat că ordinele de plată, facturile și actele de efectuare a lucrărilor, anexate la dosar la demersul apărării confirmă cert, că carburanții, piesele de schimb, serviciile de reparații, plata pentru energie, etc., nu au fost pentru necesitățile gospodăriei și nici pentru Cazac V. ca persoană fizică, ci pentru necesitățile altor persoane la care ultimul, precum și gospodăria nu are careva atribuții.

Astfel, analizând în ansamblu totalitatea de probe cercetate și verificate în modul stabilit, instanța de apel a statuat că vina lui Cazac V. nu a fost dovedită, deoarece careva probe directe ce ar demonstra vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), art. 191 alin. (5) Cod penal nu au fost prezentate, învinuirea fiind bazată exclusiv pe presupuneri, ce nu au o susținere probantă.

În această ordine de idei, instanța de apel a stabilit cu certitudine că, pe capătul de învinuire imputat lui Cazac V. în baza art. 42 alin. (5), art. 191 alin. (5) Cod penal a fost efectuată în cauza dată o anchetă inefficientă/inefectivă de către organul de urmărire penală, prin ce au fost încălcate drepturile ultimului la un proces echitabil, la o cercetare multilaterală și sub toate aspectele a cauzei, ceea ce nu poate fi admis în nici-o formă, acesta urmând a fi achitat în baza art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, deoarece fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Pe de altă parte, instanța de apel a specificat că vinovăția lui Cazac V. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal a fost stabilită cu certitudine și fără echivoc.

Instanța de apel nu a reținut argumentele invocate de către avocatul inculpatului Cazac V., precum că acesta nu poate fi condamnat pentru spălarea banilor în baza art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, pentru că prima instanță just a menționat că vinovăția acestuia rezultă din celelalte materiale ale cauzei și anume: actul de revizie efectuat la Serviciul pază militarizată de către Secția revizie și control al ÎS CFM pentru perioada de activitate 2006-2008, prin care s-a stabilit transferuri ilegale pe contul gospodăriei țărănești „Cezar-Cazac” în sumă de 1.958.370 lei și pe contul altor agenți economici; procesul-verbal de confruntare din 26.01.2011 dintre Mihai S. și Cazac V.; cecurile și ordinele de plată întocmite de GȚ „Cezar-Cazac” prin care se confirmă ridicarea de către Mihai S. a sumelor de bani în numerar transferate nejustificat de pe contul Serviciului pază militarizată a ÎS CFM; procesul-verbal din 14.12.2010 de ridicare, potrivit căruia a fost ridicat de la SA „Moldova Agroindbank” filiala Criuleni, rulajul bancar a GȚ „Cezar-Cazac” pentru perioada anilor 2006-2010; datele din rulajul contului bancar al GȚ „Cezar-Cazac” prin care se confirmă transferurile ilegale efectuate de pe contul Serviciului pază militarizată.

Mai mult, instanța de apel nu a reținut nici argumentele invocate de inculpatul Cazac V., precum că Mihai S. fără știrea sa completa cecurile cu sumele de bani pe care punea semnătura încă până a fi completate pentru a ușura procesul de ridicare a banilor în numerar și că nu-și dădea seama de careva abuzuri din partea lui Mihai S., iar despre transferurile bănești de pe contul Serviciului pază militarizată pe contul GT „Cezar-Cazac” a aflat în anul 2010 când de către Inspectoratul Fiscal a fost avertizat despre prezența unor nereguli la evidența contabilă a gospodăriei țărănești. Astfel, declarațiile date vin în contradicție cu celelalte probe administrate și cercetate în ședința de judecată, verificate în ședința instanței de apel.

Cu privire la pedeapsa stabilită inculpatului, Cazac V., instanța de apel a menționat că prima instanță incorect și neîntemeiat a aplicat în privința acestuia o pedeapsă sub formă de închisoare, cu executare în penitenciar, fiind considerată o pedeapsă prea aspră pentru faptele comise, în cazul de față fiind rațional ca inculpatul să nu execute real pedeapsa închisorii.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului ordinar procurorul a invocat:

- hotărârea instanței de apel este neîntemeiată și pasibilă casării, deoarece nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției adoptate de către instanța de apel contrazice dispozitivului hotărârii și, la caz, au fost aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale;

- referitor la capătul de acuzare prevăzut la art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, se consideră că instanța de apel, similar poziției primei instanțe corect a constatat vinovăția inculpaților Perciuleac D. și Cazac V. în săvârșirea infracțiunii indicate. Cu toate acestea, instanța de apel a aplicat pentru săvârșirea infracțiunii nominalizate supra pedepse individualizate contrar prevederilor legale și prea blânde pentru faptele comise de inculpați;

- soluția instanței de apel este nefondată în partea achitării inculpaților Perciuleac D. și Cazac V. de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 42 alin. (5), art. 191 alin.(5) Cod penal;

- pentru a pronunța decizia în partea achitării inculpaților respectivi, pe capătul de acuzare prevăzut la art. 42 alin. (5), art.191 alin. (5) Cod penal, instanța de apel a reținut că analiza probelor prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, indică incontestabil la faptul că probatoriul existent în nici un caz nu demonstrează fără nici un dubiu rezonabil vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii date, însă aceasta este o concluzie pripită și absolut nefondată;

- conform pct. 107-108 al descriptivului deciziei recurate, instanța de apel a concluzionat că afirmațiile din apelurile avocaților privind neimplicarea în nici un mod a lui Cazac V. în sustragerea mijloacelor financiare în mărime de 2.038.435 lei de către inculpata Mihai S. de la CMF prin transfer ilegal pe contul „Cezar Cazac” au fost confirmate de depozițiile inculpaților Cazac V. și alte materiale ale dosarului, deși, instanța de apel în punctele 94-101 a părții descriptive a deciziei recurate indică probele pe care se sprijină concluzia de achitare a inculpaților Perciuleac D. și Cazac

V. de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 42 alin.(5), art. 191 alin. (5) Cod penal, nu face o analiză a lor în sensul prevăzut la art. 101 Cod de procedură penală, limitându-se doar la preluarea acestora din textul sentinței supuse controlului de legalitate;

- instanța de apel a creat o confuzie procedurală atunci când a decis de a-i achita pe Perciuleac D. și Cazac V. în baza art. 42 alin. (5), art. 191 alin. (5) Cod penal, menținând sentința în partea condamnării lui Mihai S. pentru săvârșirea aceleiași fapte prejudiciabile;

- la caz, există două hotărâri judecătorești neanulate, ce nu se conciliază, și anume - sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 12 mai 2015 menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2015, potrivit căroră s-a constatat cu titlu de putere a lucrului judecat, că Mihai S. cu scopul însușirii ilegale a averii străine, prin înțelegere prealabilă cu Perciuleac D. și Cazac V., au săvârșit infracțiunea de delapidare a averii străine în circumstanțele descrise în rechizitoriu;

- circumstanța respectivă contravine reglementărilor imperative regăsite la art. 394 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală, conform căroră nu se admite introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat;

- referitor la aplicarea de către instanța de apel a pedepsei în privința inculpaților Perciuleac D. și Cazac V. pe capătul de acuzare prevăzut la art. 243 alin. (5) lit. b) Cod penal, aceasta nu a dat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75, 77 Cod penal, nu a ținut cont de faptul că în rezultatul săvârșirii infracțiunii, părții vătămate/civile Serviciul Pază militarizată a ÎS „Calea Ferată din Moldova” i-au fost cauzate daune în proporții deosebit de mari în sumă de 2.303.755 lei, care până la moment nu au fost restituiți;

- prin acțiunile respective, inculpații indicați, împreună cu inculpata Mihai S. au supus riscului securitatea economică a unei întreprinderi de stat, în beneficiul propriu, au pus bazele reținerii de salarii angajaților întreprinderii indicate supra. Pe cale de consecință, prin săvârșirea infracțiunii au fost provocate urmări grave intereselor publice în ansamblu;

- prima instanță a stabilit în privința inculpaților Perciuleac D. și Cazac V. o pedeapsă echitabilă pentru faptele comise de aceștia, pedeapsă pe care instanța de apel greșit a modificat-o;

- instanța de apel nu a ținut cont nici de faptul că inculpații Perciuleac D. și Cazac V. nu au recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 243 Cod penal, nu s-au căit sincer de cele comise, iar în coroborare cu circumstanța nerecuperării daunei materiale, nu erau pasibili de stabilirea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării acesteia;

- pentru ca o hotărâre să cuprindă motivele pe care se întemeiază soluția este necesar ca acele motive să fie regăsite expres în partea descriptivă a acesteia, fapt care nu se constată în cauza inculpaților Perciuleac D. și Cazac V., astfel decizia

recurată a fost adoptată în rezultatul admiterii unor erori de drept procesual și material.

Recursul ordinar declarat a fost întemeiat de drept, în baza pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod procedură penală.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 29 noiembrie 2016, a fost admis recursul declarat de către procuror, fiind casată decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2015, cu menținerea sentinței.

8. În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a considerat în partea ce-l vizează pe inculpatul Cazac V., că instanțele de fond corect au ajuns la concluzia că, pe capătul de acuzare prevăzut la art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, s-a constatat indubitabil vinovăția ultimului, exact fiind determinată corespunderea semnelor faptei infracționale constatate a fi săvârșite cu semnele componentei de infracțiune incriminate acestuia.

Cu toate acestea, reieșind din dispozitivul deciziei instanței de apel se constată, că aceasta a intervenit în sentință, în partea condamnării inclusiv a lui Cazac V. în baza art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal și a dispus modificarea pedepsei aplicate inculpatului de către prima instanță.

Drept urmare, potrivit dispozitivului deciziei instanței de apel au fost admise parțial apelurile declarate, s-a casat parțial sentința și s-a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a dispus achitarea lui Cazac V. pe art. 42 alin. (5), art. 191 alin. (5) Cod penal, din motivul că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, totodată Cazac V. fiind recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 243 alin. (3) lit. b) Codul penal, a fost condamnat la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Conform art. 90 Cod penal a fost suspendată condiționat executarea pedepsei stabilite în privința lui Cazac V. pe o perioadă de probațiune de 3 ani. În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute fără modificări.

Însă, contrar punctului de vedere exprimat de instanța de apel, Colegiul penal lărgit, în deplin acord cu prima instanță, a apreciat că, la caz, este oportun și rațional de a aplica pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal pedeapsa de 5 ani închisoare pentru Cazac V., care este orientată spre minimul sancțiunii prevăzute de legislator la articolul dat și în opinia instanței de recurs este proporțională faptei săvârșite de acesta.

Necesitatea aplicării unei atare pedepse rezidă din faptul, că infracțiunea de spălare de bani pe care inculpatul, Cazac V., a comis-o are un impact negativ în societate și a supus riscului securitatea economică a unei întreprinderi de stat, aducându-i un prejudiciu financiar considerabil.

Instanța de apel, a conchis asupra soluției privind achitarea lui Cazac V. și Perciuleac D. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), 191 alin. (5) Cod penal dat fiind că, în opinia sa, vinovăția acestora nu s-a confirmat din careva probe directe, administrate și cercetate în cadrul ședințelor de judecată, fiind reținute ca veridice declarațiile inculpatei, Mihai S., privind neimplicarea în nici un mod a lui

Cazac V. în sustragerea mijloacelor financiare de la CMF prin transfer ilegal pe contul gospodăriei țărănești „Cezar-Cazac”. Din actele cauzei mai rezultă, că concluziile date au fost confirmate și prin depozițiile date de Cazac V.

Pe de altă parte, instanța de apel menținând condamnarea inculpaților în baza art. 243 Cod penal, *inter alia* a constatat că în cadrul examinării cauzei în ordine de apel, s-a stabilit cu certitudine că Cazac V. împreună cu Mihai S., știind cu certitudine că suma de 2.038.435 lei nu este justificată legal prin careva obligații a gospodăriei țărănești „CEZAR-CAZAC” față de Serviciul pază militarizată a ÎS CFM, a acceptat transferul acesteia pentru a deghiza originea ei ilicită, apoi după parvenirea în cont le-au convertit prin ridicarea în numerar și procurarea, prin transfer a diferitor bunuri de la agenți economici.

Pe cale de consecință, față de cele ce preced, instanța de recurs a consemnat că, instanța de apel a formulat constatări contradictorii în decizia sa, iar partea descriptivă a deciziei nu se conciliază cu partea dispozitivă a acesteia, întrucât pe de o parte instanța a reținut neimplicarea în nici un mod a lui Cazac V. în sustragerea mijloacelor financiare de la CMF, prin transfer ilegal, pe contul gospodăriei țărănești „Cezar-Cazac”, achitându-l în baza art. 42 alin. (5), 191 alin. (5) Cod penal, iar pe de altă parte a statuat că ultimul știind cu certitudine că suma de 2.038.435 lei, nu este justificată legal prin careva obligații a gospodăriei țărănești „Cezar-Cazac” față de Serviciul pază militarizată a ÎS CFM, totuși el a acceptat transferul pentru a deghiza originea ilicită a banilor, iar după parvenirea acestora în cont le-au convertit prin ridicarea în numerar și procurarea, prin transfer, a diferitor bunuri de la agenții economici, fiind menținută condamnarea acestora în baza art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Astfel, instanța de recurs a specificat, ca fiind corectă indicarea procurorului în cererea de recurs despre faptul că instanța de apel a ajuns la concluzii ce nu se conciliază, inclusiv prin faptul, că a menținut condamnarea lui Mihai S. în baza art. 191 alin. (5) Cod penal pentru aceea că dânsa având scopul însușirii ilegale a averii străine, prin înțelegere prealabilă cu și împreună cu Cazac V., care activa în calitate de director al gospodăriei țărănești „CEZAR-CAZAC”, folosind situația de serviciu, în lipsa relațiilor contractuale și careva obligațiuni financiare, la 17.03.2006 conform ordinului de plată nr. 95, la 17.04.2006 conform ordinului de plată nr. 135, la 15.06.2006 conform ordinului de plată nr. 183, la 18.07.2006 conform ordinului de plată nr. 226, la 15.08.2006 conform ordinului de plată nr. 249, la 14.09.2006 conform ordinului de plată nr. 275, la 18.10.2006 conform ordinului de plată nr. 319, la 15.11.2006 conform ordinului de plată nr. 319, la 14.12.2006 conform ordinului de plată nr. 375, la 13.03.2007 conform ordinului de plată nr. 91, la 15.03.2007 conform ordinului de plată nr. 95, la 30.03.2007 conform ordinului de plată nr. 97, la 16.05.2007 conform ordinului de plată nr. 170, la 25.08.2008 conform ordinului de plată nr. 292, la 17.01.2009 conform ordinului de plată nr. 15, la 27.01.2009 conform ordinului de plată nr. 47, au transferat sumele, respectiv, de 145.500 lei, 75.000 lei, 89.500 lei, 120.000 lei, 106.640 lei, 172.550 lei, 70.000 lei, 271.500 lei, 158.700 lei, 123.225 lei, 225.230 lei, 105.525 lei, 295.000 lei, 35.000 lei, 39.888 lei, 5.177 lei, iar în

total suma de 2.038.435 lei din contul Serviciului pază militarizată a ÎS Calea Ferată din Moldova, pe contul gospodăriei țărănești „Cezar-Cazac”, pe care apoi le-au însușit.

Față de cele ce preced, instanța de recurs a mai remarcat, că sunt întemeiate și alegațiile procurorului care susține că instanța de apel urma să pună valență anume pe materialele cauzei, ce confirmă declarațiile inculpatei Mihai S. întru susținerea vinovăției acesteia și a lui Cazac V. în baza atât a art. 191, cât și a art. 243 Cod penal.

De asemenea, instanța de recurs a considerat justificate argumentele procurorului unde acesta specifică despre faptul că instanța de apel nu a motivat respingerea unor probe întru confirmarea vinovăției inculpaților Perciuleac D. și Cazac V. în baza art. 42 alin. (5), art. 191 alin. (5) Cod penal.

Prin urmare, pe aceeași linie de considerente instanța de recurs a constatat, că instanța de apel a ignorat faptul că Cazac V. nu a delapidat direct patrimoniul Serviciului Pază militarizată a ÎS „Calea Ferată din Moldova”, dar a oferit complicitate inculpatei Mihai S., fapt care nu presupune în mod obligatoriu intrarea în posesie a patrimoniului delapidat.

De altfel, așa cum se constată din partea descriptivă a deciziei instanței de apel, Cazac V. a cunoscut despre faptul că Mihai S. utilizează conturile întreprinderii pe care acesta o gestiona pentru delapidarea patrimoniului Serviciului Pază militarizată a ÎS „Calea Ferată din Moldova” și totuși a oferit conștient lui Mihai S. cecuri semnate pe alb/blanchetă pentru ca ultima să poată ridica de la instituțiile bancare banii delapidați, ceea ce denotă asupra faptului că Cazac V. a oferit complicitate lui Mihai S. la săvârșirea infracțiunii de delapidare a averii străine.

Pe cale de consecință, instanța de recurs a apreciat, că corect prima instanță a consemnat în sentință:

„În ceea ce privește învinuirea lui Cazac V. de comiterea faptei infracționale prevăzute la art. 191 alin.(5) CP instanța a ajuns la concluzia reîncadrării acțiunilor inculpatului, Cazac V., în baza art. 42 alin. (5), art. 191 alin. (5) CP, adică din autorat la delapidarea averii străine în complicitate la delapidarea averii străine, anume din considerentul posibilității evoluării subiectului infracțiunii respective doar în calitate de administrator al bunurilor altei persoane încredințate în administrare. Subiectul infracțiunii de delapidare a averii străine este unul special, pe lângă condițiile generale pe care trebuie să le posedez subiectul oricărei infracțiuni fiind necesare întrunirea cumulativă a unor condiții speciale, cerute expres de norma de incriminare. În speță, calitatea specială de administrator al bunurilor încredințate în administrare o are doar inculpata, Mihai S., care activa în calitate de contabil-șef al Serviciului pază militarizată al ÎS CFM și avea acces la sumele de bani transferate.

Astfel, dacă inculpatul, Cazac V., nu întrunește integral semnele subiectului infracțiunii, și anume lipsește în persoana acestuia semnul special ce constă în faptul de a fi administrator al bunurilor încredințate în administrare, acțiunile acestuia nu pot fi calificate ca autorat la delapidarea averii străine, ci complicitate la infracțiunea comisă, instanța conchide că rolul juridico-penal pe care l-a deținut inculpatul, Cazac V., la comiterea delapidării averii străine cu participarea inculpatei, Mihai S., este de complice, acesta doar

contribuind la însușirea ilegală a banilor de către Mihai S. Anume din aceste motive, instanța de judecată nu poate reține la calificare nici faptul precum că infracțiunea de delapidare a averii străine a fost săvârșită de două sau mai multe persoane. Or, în acest sens, pentru a reține la calificare semnul calificativ respectiv este necesar ca persoanele care participă la delapidarea averii străine să fie coautori, în cazul nostru acestea nu sunt coautori.”

Așadar, instanța de recurs s-a raliat statuărilor expuse în sentință privitor la vinovăția inculpatului, Cazac V., pe ambele capete de acuzare incriminate acestuia și susține că, la caz, corect s-a dispus condamnarea ultimului.

Drept urmare, instanța de recurs a conchis că prima instanță a făcut o corectă aplicare a dispozițiilor legii materiale și procedurale, și din atare considerente a menținut sentința fără careva modificări.

9. Hotărârea instanței de recurs este atacată cu recurs în anulare de către avocatul Arhiliuc Ion în numele condamnatului, Cazac V., prin care solicită casarea acesteia, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2015.

În motivarea recursului în anulare, autorul ca vicii fundamentale în cadrul procedurilor precedente invocă:

- la caz acuzațiile sunt imprecise, fiind depășite limitele învinuirii și aduse capete de acuzare noi, prin faptul că în sentință instanța a făcut două constatări diametral opuse, adică a acceptat-transcris descrierea faptei criminale din rechizitoriu, iar în final după analiza probatoriului, a conchis o altă încadrare juridică a faptei, care desigur că vine în contradicție cu descrierea faptei copiate din rechizitoriu, fapt omis și de procuror, care urma să conteste în ordine de apel pentru aceste motive, ceea ce nu a făcut-o;

- potrivit rechizitoriului, condamnatului Cazac V., i-a fost imputat încadrarea juridică a faptei prevăzute de art. 42 alin. (5), art. 191 Cod penal și anume procurorul în rechizitoriu a indicat formal, abstract și imprecis, fraza - participație la delapidarea averii străine, exprimată prin însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, săvârșită de mai multe persoane, fără a specifica-incrimina conform art. 43 CPP, una din formele participației, iar la rândul său, prima instanță fără a pune în discuția părților, din oficiu, încalcându-i dreptul la apărare inculpatului, Cazac V., reîncadrează acțiunile acestuia din autorat la delapidarea averii străine în complicitate la delapidarea averii străine și tot odată constată, că rolul juridico-penal pe care l-a deținut ultimul la comiterea delapidării averii străine cu participarea inculpatei, Mihai S., este de complice, acesta doar contribuind la însușirea ilegală a banilor de către Mihai S. Astfel, prima instanță nu a motivat care anume calificative a complicității se încadrează la fapta incriminată inculpatului și prin care probe se confirmă aceasta, reîncadrând din oficiu faptele lui Cazac V., fără a pune în discuție părților chestiunea dată. În atare circumstanțe, existând violarea art. 6.1 din Convenția Europeană prin lipsa de motivare a hotărârilor adoptate de prima instanță și cea de recurs;

- la episodul spălarea de bani incriminat în baza art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, problema descrierii faptei criminale și a clarității acuzațiilor imputate, inculpatului Cazac V., este gravă, deoarece reflectă o constatare absolut abstractă, astfel lipsește data, locul, modalitatea săvârșirii fiecărui episod de transfer ilicit a banilor; documentele concrete despre sumele și data convertirii și ridicării în numerar a banilor iliciți; denumirea, data și locul procurării-aflării obiectelor - diferite bunuri procurate în rezultatul spălării de bani (consecințele infracțiunii);

- a fost utilizată la probarea vinovăției inculpatului, Cazac V., declarațiile inculpatei Mihai Svetlana, făcute la judecarea cauzei în prima instanță, însă aceasta a fost recunoscută iresponsabilă la etapa examinării cauzei penale în instanța de judecată, prin 2 rapoarte de expertiză psihiatrică legală din anul 2014 și 2015. Respectiv, pentru a fi stabilit că inculpatul, Cazac V., a acționat în complicitate cu Mihai S., la săvârșirea infracțiunilor imputate, prima instanță era obligată să o recunoască pe ultima vinovată, însă fără a-i stabili pedeapsă, ceea ce nu a făcut instanța de judecată și prin urmare nici Cazac V. nu putea fi condamnat pentru săvârșirea infracțiunilor prin complicitate, dar urma a fi achitat;

- instanța de recurs nu a motivat și nu a adus argumente prevăzute de lege, cu privire la ilegalitatea aplicării art. 90 Cod penal, iar concluziile sale contravin cu practica Curții Supreme de Justiție aplicată anterior față de alți inculpați referitor la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal și anume cauza penală 1ra-1691/2014 în privința lui Costin Victor, precum și în cauza 1ra-1036/2015 în privința lui Ursu Alexandru.

În drept, recursul în anulare declarat este întemeiat în baza art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, precum și în art. 6§1, §3 lit. a) al CȚEDO.

10. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu alin. (2) art. 453 Cod de procedură penală, recursul în anulare este inadmisibil, dacă nu se bazează pe temeiurile prevăzute în prezentul articol sau este declarat repetat.

Potrivit art. 453 Cod de procedură penală, raportat la prevederile art. 6 pct. 44) al aceluiași Cod, art. 4§2 al Protocolului nr. 7 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental din cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prevederile pct. 44) art. 6 Cod de procedură penală determină ca *viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată o încălcare esențială* a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Reieșind din prevederile legale menționate, Colegiul reiterează că una din cerințele esențiale la declararea recursului în anulare este motivarea acestuia din punct de vedere al prezenței erorii de drept, comise la judecarea cauzei, ce cade sub incidența noțiunii de viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea atacată.

Revenind la prezenta speță, Colegiul atestă din textul recursului în anulare declarat, că autorul invocă afectarea hotărârilor judecătorești adoptate în prezenta cauză de vicii fundamentale, exprimate prin încălcarea art. 6§1 al Convenției – dreptul la un proces echitabil și anume prin faptul că: hotărârile primei instanțe și celei de recurs ordinar sunt insuficient motivate, în partea ce ține stabilirea complicității condamnatului, Cazac V., în sensul învinuirii în baza art. art. 42 alin. (5), 191 alin. (5) Cod penal și imposibilitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal pentru infracțiunea prevăzută de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal în privința ultimului; precum și încălcarea prevederilor art. 6§3 lit. a) al Convenției, adică condamnatul Cazac V. nu a fost informat în mod amănunțit asupra naturii și cauzei acuzației, prin faptul că a fost învinuit inițial pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de delapidarea averii străine, prin participație în coautorat, însă instanța a constatat săvârșirea acestei infracțiuni în participație în complicitate, fapte ce vin în contradicție cu legea internă și jurisprudența CtEDO.

Verificând și analizând lucrările dosarului în raport cu soluțiile de condamnare adoptate de către instanțele de judecată în privința condamnatului, Cazac V., în viziunea instanței de recurs în anulare, prin argumentele invocate în sensul menționat, autorul de fapt își exprimă dezacordul cu constatarea vinovăției ultimului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 191 alin. (5) Cod penal, cu modalitatea de apreciere a probelor de către prima instanță și cea de recurs ordinar în prezenta speță și modalitatea de motivare a hotărârilor adoptate de către aceste instanțe, iar criticile invocate în prezentul recurs în anulare nu cad sub incidența afectării garanțiilor în sensul art. 6§1 și 6§3 lit. a) al Convenției și poartă doar un caracter deghizat, având scopul redeschiderii procesului penal.

În susținerea raționamentelor sale, Colegiul menționează, că obligația de motivare a hotărârilor judecătorești face parte din setul de garanții stabilit pentru existența unui proces echitabil. Conform jurisprudenței CEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, oferă posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și oferă posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs (*Suominem c. Finlandei* (2003) § 37, *Kuznețov și alții c. Rusiei* (2007) § 85).

Deci, Colegiul relevă, că prevederile art. 389, 393-395 Cod de procedură penală, stipulează ce trebuie să cuprindă sentința de condamnare, iar dispoziția alin. (3) art. 435 aceluiași cod, stipulează că în ordinea procedurii de recurs ordinar *adoptarea deciziei și întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art. 417 și 418, care se aplică în mod corespunzător.*

Analizând legalitatea hotărârilor atacate pe baza materialelor cauzei prin prisma prezenței viciilor fundamentale invocate de recurent, Colegiul penal reține că prima instanță întemeiat a adoptat o sentință de condamnare în privința inculpatului, Cazac V., motivându-și soluția adoptată, iar instanța de recurs ordinar corect a menținut hotărârea primei instanțe prin care a fost constatată vinovăția condamnatului, Cazac V., în comiterea infracțiunilor imputate, fiind dovedită prin cumulul de probe administrate de către instanțele de judecată, motivându-și argumentat soluția adoptată, inclusiv menționată în pct. 8 al prezentei decizii, în cele din urmă hotărâri adoptate în corespundere cu prevederile normelor procesual penale menționate supra, care reglementează ce trebuie să cuprindă sentința de condamnare și o hotărâre a instanței de recurs ordinar.

Prin urmare, Colegiul consideră, că instanța de recurs prin hotărârea adoptată întemeiat a susținut soluția adoptată de prima instanță, în prezența cumulului de probe administrat la caz și apreciate în corespundere cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală. Hotărârile contestate, cuprind motive de fapt și de drept, referitor la încadrarea acțiunilor inculpatului, Cazac V., în baza art. art. 42 alin. (5), art. 191 alin. (5) Cod penal, adică participarea prin complicitate la săvârșirea infracțiunii de delapidare a averii străine.

Așadar, referitor la criticile autorului recursului, precum că la caz acuzațiile sunt imprecise, abstracte, fiind depășite limitele învinuirii aduse lui Cazac V., prin faptul că instanța de judecată a reîncadrat acțiunile ultimului din autorat în complicitate la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal, Colegiul penal le consideră neîntemeiate și neincidente prezenței viciului fundamental invocat de către recurent.

La acest capitol, Colegiul reține, că condamnatul Cazac V., a fost învinuit de către organul de urmărire penală de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 42, art. 191 alin. (5) Cod penal, adică săvârșirea prin participație la delapidarea averii străine, săvârșită de mai multe persoane, cu folosirea situației de serviciu, în proporții deosebit de mari. La anunțarea învinuitului și apărătorului acestuia despre terminarea urmăririi penale și la prezentarea materialelor dosarului penal pentru cunoștință atât Cazac V., cât și apărătorul său, nu au făcut careva obiecții sau înaintat careva demersuri în sensul dezacordului cu învinuirea adusă, potrivit procesului verbal din 11.05.2011 (f.d. 179 v. 6). De asemenea, rezultând din lucrările cauzei penale, se atestă că învinuitul Cazac V. nu a prezentat în scris referință la rechizitoriu, în caz de dezacord cu acesta, în conformitate cu prevederile art. 296 alin. (6) Cod de procedură penală. Mai mult ca atât, în cadrul ședinței de judecată în prima instanță la data de 09.09.2011 (f.d. 69 v. 7), inculpatul Cazac V. în prezența apărătorului său, în urma citirii rechizitoriului de către acuzatorul de stat a declarat, că învinuirea îi este clară, însă vina nu o recunoaște. Prin urmare, Colegiul penal constată, că acuzatul Cazac V. a fost informat într-o limbă pe care o cunoaște în mod amănunțit asupra naturii și cauzei acuzației împotriva sa, declarând în fața instanței de judecată în prezența avocatului său prin viu grai, că îi este clară învinuirea adusă, așa cum prescriu garanțiile prevăzute la art. 6§3 lit. a) al Convenției europene.

Prin sentința adoptată de către prima instanță, ulterior menținută de către instanța de recurs, inculpatul Cazac V. a fost condamnat inclusiv pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), 191 alin. (5) Cod penal.

În conformitate cu art. 394 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă inclusiv *încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, motivele pentru modificarea învinuirii dacă la judecată s-a efectuat așa ceva.*

Adică, Colegiul penal precizează, că prima instanță la adoptarea sentinței de condamnare în privința lui Cazac V. nu a făcut o altă încadrare juridică, decât cea imputată acestuia, specificând în motivarea hotărârii sale, doar că a săvârșit infracțiunea de delapidare a averii străine, în complicitate, ca formă a participației prevăzută la art. 42 Cod penal, în același timp excluzând agravanta imputată la comiterea acestei infracțiuni și anume *săvârșirea de mai multe persoane*. Prin urmare, în prezenta speță, judecarea cauzei a fost efectuată în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, iar specificarea formei de participație prevăzută la art. 42 Cod penal și anume *săvârșirea infracțiunii prin complicitate*, nu a agravat în careva sens situația inculpatului, în contextul în care potrivit art. 83 Cod penal - *organizatorul, instigatorul și complicele la o infracțiune, prevăzută de legea penală, săvârșită cu intenție se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru autor. La stabilirea pedepsei se ține cont de contribuția fiecăruia la săvârșirea infracțiunii, precum și de prevederile art. 75*. În cauza supusă judecării, condamnatului, Cazac V., pe capătul de acuzare în baza art. art. 42, 191 alin. (5) Cod penal, i-a fost aplicată în calitate de complice, pedeapsa minimă prevăzută de sancțiunea normei date și anume 8 ani închisoare, pe când maximum sancțiunii prevede pedeapsă până la 15 ani închisoare.

Tot la acest capitol, Colegiul penal consideră neîntemeiate criticile recurentului în sensul că nu a fost specificat, prin ce metodă a fost săvârșită complicitatea de către Cazac V. la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal, deoarece instanța de recurs, menținând soluția și concluziile primei instanțe a completat și a specificat, că ultimul a cunoscut despre faptul că inculpata Mihai S. utiliza conturile întreprinderii pe care o gestiona, *oferindu-i cecuri semnate pe alb/blanșetă pentru ca dânsa să poată ridica de la instituțiile bancare banii delapidați* (f.d. 257 v. 11), astfel este evidentă complicitatea prin acordarea de mijloace și instrumente, și fără a-i crea careva obstacole în delapidarea banilor altei persoane, cu toate că avea posibilitatea de a-i contracara aceste acțiuni, însă tacit le-a acceptat, deoarece precum a declarat inculpata, Mihai S., ea îi oferea sume bănești și lui Cazac V., pentru diferite necesități.

De menționat este și acel fapt că, cerința de motivare a hotărârilor judecătorești adoptate nu impune obligația de a se referi la fiecare argument înaintat de către părți și a prezenta un răspuns detaliat acestora (*a se vedea Van de Hurk c. Olandei* (19 aprilie 1994) și *Burg c. Franței*). Modul în care obligația de a aduce motive se aplică în funcție de natura deciziei și trebuie stabilit în lumina circumstanțelor cauzei (*Ruiz Torija c. Spaniei și Hiro Balani c. Spaniei*, hotărâri din 09 decembrie 1994, și *Helle c. Finlandei*, hotărâre din 19 decembrie 1997).

Elocvent în acest sens, sânt și considerentele Curții Europene și anume în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță. (*Garcia Ruis c. Spaniei, Heile c. Finlandei*).

Cât privește alegațiile referitoare la episodul de spălare a banilor imputat condamnatului, Cazac V., precum că descrierea faptei criminale reflectă o constatare abstractă, Colegiul le apreciază ca nefondate și alogice, în contextul în care recurentul solicită menținerea hotărârii adoptate de instanța de apel, prin care Cazac V. a fost condamnat pentru săvârșirea acestei infracțiuni prevăzute de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal și nu a contestat pe calea recursului ordinar, această hotărâre de condamnare, pe capătul dat de învinuire.

Totodată, Colegiul penal consideră, că nu constituie erori admise ca viciu fundamental în cadrul procedurii precedente ce ar afecta hotărârea atacată, faptul că a fost utilizată la probarea vinovăției lui Cazac V., declarațiile inculpatei, Mihai S., date în cadrul ședinței de judecată în prima instanță, care a fost recunoscută iresponsabilă la etapa examinării cauzei în instanța de judecată, prin 2 rapoarte de expertiză psihiatrico-legale din anul 2014 și respectiv 2015. La aceste critici, instanța de recurs în anulare menționează, că inculpata Mihai S. a fost audiată în ședință de judecată în cadrul primei instanțe, la data de 22.12.2011 (f.d. 143, 146-153 v. 7), apoi la data de 15.02.2012 (f.d. 48-50 v. 8) și suplimentar la data de 07.05.2013 (f.d. 49, 51-52 v. 9), însă starea de iresponsabilitate a acesteia a fost constatată după audierea acesteia și anume prin raportul de expertiză psihiatrică legală nr. 66sn-2014 din 17.09.2014 și raportul de expertiză psihiatrică legală nr. 21sn-2015 din 19.03.2015. Respectiv se atestă, ca inculpata Mihai S. a dat declarații în ședință de judecată, fiind în stare de responsabilitate la acel moment, iar instanța și-a putut întemeia o hotărâre de condamnare în privința lui Cazac V., având inclusiv ca bază și depozițiile acesteia făcute în fața instanței de judecată.

Nu pot fi reținute nici aserțiunile recurentului, referitoare la faptul că instanța de judecată era obligată să o recunoască vinovată pe Mihai S. de comiterea infracțiunilor imputate, fără a-i stabili pedeapsă, ceea ce nu a făcut, pentru a putea în consecință sa-l condamne și pe Cazac V. de săvârșirea faptelor imputate prin rechizitoriu. Privitor la aceste critici, Colegiul menționează, că prima instanță a stabilit fapta săvârșită de inculpata Mihai S., menționând în sentință la constatarea faptei săvârșite de către ultima, că aceasta a comis infracțiunea prevăzută de art. 191 alin. (5) Cod penal, prin înțelegere prealabilă și împreună cu Cazac V., folosind situația de serviciu sustrăgând în total suma de 2.038.435 lei, pe care apoi le-au însușit (al doilea aliniat din sentință f.d. 122 v. 10). Respectiv, conform dispozițiilor art. 23 alin. (2) Cod penal, *nu este posibilă de pedeapsă persoana care, deși a săvârșit infracțiunea în stare de responsabilitate, înainte de pronunțarea sentinței de către instanța de judecată s-a îmbolnăvit de o boală psihică care a lipsit-o de posibilitatea de a-și da seama de acțiunile ori inacțiunile sale sau a le dirija. Față de o asemenea persoană, în baza hotărârii*

instanței de judecată, pot fi aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical, iar după însănătoșirea ea poate fi supusă pedepsei.

În continuare, ținând cont de prevederile art. 499 alin. (1) Cod de procedură penală, ce reglementează sentința de aplicare a unor măsuri de constrângere cu caracter medical, este stipulat că *dacă consideră dovedit faptul că persoana în cauză a săvârșit o faptă prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, în stare de iresponsabilitate sau că această persoană, după ce a săvârșit infracțiunea, s-a îmbolnăvit de o boală psihică cronică, care o face să nu-și dea seama de acțiunile sale sau să nu le poată dirija, instanța de judecată adoptă, conform art. 23 din Codul penal, fie o sentință de absolvire a acestei persoane de pedeapsă sau, după caz, de răspundere penală, fie de liberare de pedeapsă și de aplicare față de ea a unor măsuri de constrângere cu caracter medical, indicând care anume din ele trebuie aplicată, sau o sentință de încetare a procesului și de neaplicare a unor astfel de măsuri în cazurile când, prin caracterul faptei săvârșite și starea sănătății sale, persoana nu prezintă pericol pentru societate și nu are nevoie de tratament forțat. În astfel de cazuri, instanța anunță despre bolnav organele de ocrotire a sănătății. În ultim caz stipulat, precum și a procedat prima instanță prin sentința adoptată în privința inculpatei Mihai S., din care motiv se resping criticile invocate de recurent în acest sens.*

Cu privire la argumentele autorului recursului ce se referă la neargumentarea hotărârilor judecătorești în partea ce ține de imposibilitatea aplicării în privința inculpatului Cazac V. a prevederilor art. 90 Cod penal pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal și existența unei alte practici a Curții Supreme de Justiție, ca de exemplu în cauzele 1ra-1691/2014 în privința lui Costin Victor, precum și 1ra-1036/2015 în privința lui Ursu Alexandru, Colegiul penal le apreciază ca neîntemeiate și irelevante la caz. Subsecvent, instanța de recurs în anulare reiterează acel fapt, că individualizarea răspunderii penale și pedepsei penale, se efectuează în fiecare caz separat, ținând cont de criteriile generale a pedepsei și scopul legii penale, prevăzute la art. 75 și 61 Cod penal. În prezenta speță, Colegiul evidențiază acel fapt, că Cazacu V. a fost condamnat pentru săvârșirea în cumul a două infracțiuni și anume una deosebit de gravă (art. art. 42 alin. (5), 191 alin. (5) Cod penal) și alta gravă (art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal), respectiv învederând dispozițiile alin. (4) art. 90 Cod penal, potrivit cărora nu poate fi aplicată suspendarea condiționată a executării pedepsei persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave. Așadar, existând interdicții legale de a nu fi aplicate prevederile art. 90 Cod penal în privința lui Cazac V., în contextul în care acesta a săvârșit și o infracțiunea deosebit de gravă, în cumul cu cea prevăzută de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, instanțele de judecată nu erau obligate de a efectua o motivare mai desfășurată în sensul neaplicării art. 90 Cod penal. Deși, a fost specificat în hotărârile judecătorești necesitatea aplicării pedepsei cu închisoare, reieșind din faptul, că spălarea de bani pe care inculpații au comis-o are un impact negativ în societate și a supus riscului securitatea economică a unei întreprinderi de stat, aducându-i un prejudiciu financiar considerabil. Pe de altă parte, în cauza penală 1ra-1691/2014 în privința lui Costin V., Colegiul constată, că prevederile art. 90 Cod penal au fost aplicate acestuia, deoarece în speță ultimul a fost condamnat

pentru săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave, de către o persoană ce a comis pentru prima dată o infracțiune și care avea o vârstă june de până la 21 ani, respectiv instanța de recurs avea temeiuri suficiente de a aplica suspendarea condiționată a executării pedepsei. În cauza 1ra-1036/2015 în privința lui Ursu A., Colegiul penal atestă, că art. 90 Cod penal a fost aplicat fiind comisă o infracțiune gravă, constatate încălcări ale drepturilor inculpatului și potrivit art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală, i-a fost redusă pedeapsa drept recompensă, la caz nu era prejudiciu material nerecuperat, banii iliciți fiind blocați pe un cont bancar, iar în asemenea circumstanțe fiind la fel destule temeiuri de a aplica suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare. În spețele nominalizate, Colegiul penal, constată că circumstanțele cauzelor și situația condamnaților diferă de cea existentă la caz și nu sunt incidente și relevante în comparație cu prezenta cauză penală.

Generalizând criticile invocate sub aspectul prezenței presupuselor vicii fundamentale ce au afectat hotărârile judecătorești semnalate de recurent, Colegiul penal statuează că acestea nu și-au găsit confirmarea, fiind neîntemeiate și nu sunt esențiale pentru a răsturna situația în sensul intervenirii și casării unei hotărâri judecătorești irevocabile.

De asemenea, se menționează că principiul securității raporturilor juridice, consfințit în articolul 6 din Convenție, cere *inter alia* ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*a se vedea în acest sens hotărârea Brumărescu vs România din 28 octombrie 1999*).

Mai mult ca atât, potrivit dispozițiilor art. 4§2 din Protocolul 7 CEDO, redeschiderea procesului, conform legii și procedurii penale a statului respectiv, poate fi efectuată, dacă fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sânt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

La caz, instanța de recurs în anulare constată că hotărârile contestate nu sânt afectate de nici un viciu fundamental, fiind conforme prevederilor legale și aceste hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile capătă putere de lucru judecat, ce produce o cauză de împiedicare a pornirii, continuării, judecării cauzei penale ori redeschiderii acesteia, deoarece în esență motivele invocate de către recurent în recursul în anulare declarat, referitor la stabilirea vinovăției condamnatului Cazac V. și critica probelor ce au stat la baza acestei condamnării, au constituit anterior obiect de examinare, fiind verificate minuțios, iar instanțele de judecată corect le-au apreciat și au adoptat soluțiile respective, expuse în prezenta decizie.

Deci, în speța dată, Colegiul penal constată că la examinarea prezentului recurs în anulare, nu s-au constatat erori de drept comise de către instanța de recurs, ce ar indica la existența unui viciu fundamental în cauză și ar afecta hotărârile irevocabile, iar existența unei alte păreri a condamnatului și apărătorului său asupra aceleiași probleme nu poate servi temei pentru reexaminarea cazului.

Potrivit dispozițiilor art. 456 Cod de procedură penală, recursul în anulare fiind supus unei verificări prealabile judecării în fond a acestuia, astfel că, instanța de recurs este obligată să îndeplinească actele procedurale preparatorii și să examineze

admisibilitatea în principiu a recursului în anulare în conformitate cu prevederile art. 431 și 432 Cod de procedură penală, care se aplică în mod corespunzător.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de judecată, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Având ca reper cele expuse mai sus, se impune inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul, Arhiliuc I., în numele condamnatului Cazac V., ca fiind vădit neîntemeiat, cu menținerea hotărârilor atacate ca fiind legale și întemeiate.

11. În conformitate cu art. 456 alin. (1) și (3), 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul Arhiliuc Ion în numele condamnatului împotriva deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 29 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui **Cazac Vasile Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 02 noiembrie 2017.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion